

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Nimeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjean în Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Învitare de abonament

la

„TRIBUNA”.

Cu 1 Iulie 1898 v. încep
noue abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonați sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, oare începe ou prima și
se termină ou ultima lună, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, oa adresele se fie însemnate
oât se poate de ooreot și legibil.
Domnii abonați vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fașile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea.

Slavii din monarhie
și panslavismul.

I.

(*) In monarhia noastră, Slavii
constitue o forță ce nu se poate trece cu
vederea și cu atât mai puțin se poate ne-
socoti. De aceea, ori-ce manifestare
sau acțiune *solidară* a slavismului din
monarhie e de cea mai mare însemnătate
politică și trebuie să preocupe pe toți cei-
ce se interesează de mersul lucrurilor în
imperiul habsburgic.Dacă asemenea manifestări sau ac-
țiuni sunt de bun augur pentru interesele
adeverate ale monarchiei, ele îndeamnă a
fi salutate și spriginite cu căldură de că-
tră toate celelalte popoare de sub sceptrul
habsburgic.Dacă însă Slavii, prin manifestările
sau acțiunile lor solidare, ar tinde, con-
știent sau inconștient, la scopuri defavo-
rabile monarchiei, — deasemenea toate
celelalte popoare conlocuitoare ar trebui
să fie una într-o a-i stăneni.Așa ar fi să se petreacă lucrurile,
după teorie; în practică ele se petrec, din
nenorocire, cu totul altcum.Înverșunarea luptelor de naționalitate
din monarhie și preocuparea firească a
fiecărei națiuni de interesele sale specifice,
— turbură adese-ori înțelegerea obiectivă
a evenimentelor politice și fac ca acestea
să fie, într'un sens sau într'altul, judecate
în chip subiectiv și une-ori chiar exa-
gerate.Un astfel de cas s'a dat deunăzile
cu ocazia manifestațiilor slaviste dela
Praga.Presa și oamenii politici ai Germa-
nilor și ai Ungurilor au văzut în aceste
manifestații *panslavism*, și numai pansla-
vism. În consecință, au pus în scenă cam-
pania cea mai violentă contra Slavilor din
monarhie, acuzându-i de tendențe duș-
mănoase integrității statului.Faptul n'a fost de natură a ne mira,
Germanii și Ungurii fiind tovarăși în por-
nirile eghemoniste și deci adversarii cei
mai implacabili ai Slavilor, cari în rind cu
toate popoarele subjugate ale monarchiei
luptă contra eghemoniei germano-maghiare.Mai ales nu-i de mirat, că Ungurii
s'au năpustit cu toată furia asupra acelor
Slovaci și Serbi, cari au reprezentat ace-
ste popoare la sărbările din Praga. Pen-
tru-că Ungurii se tem mai mult decât de
ori-ce — de aceea eventualitate absolut
positivă, că evenimentele de acum din
Austria se vor repeți și în Ungaria, dacă
sistemul de opresiune a naționalităților
va supraviețui lipsei de o mai serioasă
organizație și de o mai aprinsă pornire
de rezistență a naționalităților nemaghiare
din Ungaria. Știu bine eghemoniștii un-
guri, că școala politică cea mai excelentă
pentru popoarele de sub stăpânirea lor e
tocmai lupta de naționalități din Austria.
Când vigurosul și admirabilul sistem de
luptă al Cehilor se va împănă și la noi,
atunci e sosită vremea *vecinicii pome-
niri* a dominației maghiare. În partici-
parea Serbilor și a Slovacilor la sărbă-
rile slaviste din Praga, Ungurii au văzut
cu spaimă un fel de presemn, că națio-
nalitățile din Ungaria încep a se interesa
mai viu de luptele înverșunate ale con-
șoților de suferință din Austria. Spaimaasta îi face pe Unguri să țiepe, că Serbi
și Slovaci cari au fost la Praga sunt „tră-
dători de patrie”...De altă parte, noi Românii, prin
presa noastră ne-am arătat — și cu drept
cuvânt — simpatia noastră față de im-
posantele manifestații dela Praga. Ne-am
arătat simpatia, pentru-că cei-ce sărbă-
toriau la Praga sunt în majoritatea lor
covârșitoare *luptători ai chestiunii na-
ționalității* din monarhie și prin ur-
mare amici de principii cu noi; ear' sărbă-
rile mărețe au dovedit *solidaritatea
națională* a popoarelor slave din monar-
chie și în același timp *solidaritatea de
rassă* a tuturor Slavilor.Dar' dacă în aceste puncte am ofer-
it toate simpatia noastră manifestațiilor
dela Praga, nu putem oferi aceleași sim-
patii și unor simptome îngrijitoare, cari
ca din senin și în chip neplăcut s'au ivit
cu ocazia acelor sărbări dintr'o anumită
parte, străină de interesele monarchiei,
străină chiar de principiile sublime ale
naționalității.E învederat, că înțelegem aici *ve-
leitățile panslaviste*, cari ori-ce s'ar zice,
e fapt, că s'au manifestat la Praga, nu
din partea Slavilor din imperiu, ci din
parte... *rusescă*.Asupra acestui punct caracteristic și
de toată importanța, nu s'a spus nimic
în presa noastră. Noi credem, că dacă nu
s'a spus, ar fi o greșală mare să nu se
spună barem acum, când sărbările au tre-
cut și ne-au rămas numai evenimentele
ce s'au produs cu ocazia lor.Ne ținem de datoria noastră ca or-
gan al partidului național să ne dăm
seamă despre evenimentele dela Praga
sub toate acele raporturi politice, cari ne
privesc pe noi ca *Români* și ca element
constitutiv și sincer *susținer* al monar-
chiei habsburgice.Atât principiile politice noastre ge-
nerale în ce privește interesele monar-
chiei și interesele neamului românesc în-
treg, cât și considerații politice speciale
în ce privește alianța noastră cu Slavii
din Ungaria, — reclamă dela noi să ne
spunem fără rezervă vederile noastre re-
lative la chestiunea atât de importantă pe
care am marcat-o sub titlul acestui arti-
col și care a devenit de actualitate în
urma celor petrecute la Praga.Chestiunea ni-se prezintă, în contu-
ruri generale, sub două puncte de vedere
principiale: *solidaritatea slavă* ce s'a
manifestat atât de imposant, și *veleită-*țile *panslaviste*, cari oare-cum au umbrat
lumina frumoasă a solidarității acesteia.Vom insista asupra ambelor puncte,
— pornind exclusiv din considerații de
domeniul politice noastre naționale.În proximal articol, ne vom ocupa
de *solidaritatea slavă*, moment care fără
îndoială a fost nota dominantă a sărbă-
rilor din capitala boemă. Intenția ce ne
conduce, e să stabilim *însemnătatea* ace-
stui moment pentru noi și rostul seu
diametral opus panslavismului.

Sibiu, 7 Iulie n.

Maghiarizarea stradelor în Abrud.

Am spus în treacă câteva cuvinte despre ma-
ghiarizarea ridicolă a stradelor din Abrud,
acest centru al Munților lui Iancu. Un oră-
șel locuit în majoritate absolută de Români,
situat în o regiune curat românească e pore-
clit cu numiri de strade, ca: *Arpád - utca*,
Tuhutum-utca (!), *Almos - utca*, *Bem - utca*,
Rákóczy-utca etc.Faptul ar fi ridicol și n'ar merita să-i
dăm atențiune, de nu ar fi atât de semnifi-
cativ. Maghiarizarea străzilor din Abrud e o
preafrumoasă dovadă de grandomania un-
gurească și în același timp o ignorare totală a
elementului românesc, care formează *majori-
tatea* populației.Să nu creadă cineva, că e glumă. Dela
28 Iunie st. n. începând pe colțurile de stradă
ale orașelului Abrud se văd table *albe* cu li-
tere *negre*, cari indică numiri ca cele citate
mai sus... Fapt!Curios e, nu-i vorbă, că chiar dispuși
spre o atare nebunie, Ungurii n'au fost im-
pedecați de cineva, — doar' de Români —
ca să o servisească. De constatat însă, că în
senatul micului orașel Ungurii sânt singuri
stăpânitori. În frunte cu vestitul erou al „For-
tunei”, *Bodó Bela*, ei au folosit ocazia de a
face un nou pas înainte spre maghiarizare.„Progresul” umitor a singurei mântui-
toare „idei” se face — cum vedem — în pro-
gresiune geometrică spre — ridicol. Maghiari-
zare pe ori-ce cale, maghiarizare cu ori-ce preț,
maghiarizare chiar și cu riscul de a se face
ridicoli — *astă* deviza nouă a Ungurilor.

Sânt de ris și — de compătimit.

Nou atac asupra școalelor. În zi-
lele trecute, în mai multe părți ale țării,
profesorii și învățătorii unguri și-au ținut
adunările anuale.E semnificativ, că la toate adunările ace-
stea, s'a discutat cu predilecție șovinistică
stăruirea preparanților confesionale.„Pesti Napló” — organ guvernamental
— scriind în prim-articol despre adunările ace-
stea, zice, că dacă stătuificarea preparanților,
deocădată e imposibilă fiindcă statul ar în-
timpina mari greutăți, *vor stătuifica examenele
de calificare și pe viitor vor veghea strict
asupra preparanților confesionale*.Din Austria. În dieta provincială
a Austriei-de-jos, nu de mult s'a fost hotărât
și primit un proiect de lege, după care limba
de propunere în școalele elementare și civile
de acolo, avea să fie exclusiv *limba germană*.
După știrile cele mai noue Maiestatea sa a
dănegat sancționarea acestei legi. Faptul acesta
a făcut mult sânge rău între Nemți, și e
foarte caracteristic pentru actuala încercătură
politică din Austria.Principele Bulgariei, Ferdinand, și
princesa Luisa au sosit ieri seară la Sinaia,
pentru-că se facă vizită — în scurt interval
a doua — parechei regale române. Deși e o
vizită de curtoisie, totuși i-se acrive mare im-
portanță politică, mai ales acum, în preajma
visitei la Petersburg a Regelui Carol.Din acest prilej amintim, că ministrul de
externe și prim-ministrul României, a sosit
pe neașteptate dela *Carlsbad*, unde făcea
cură, la București, făcând surprindere tuturor.
Imediat în ziua următoare s'a ținut consiliu
de miniștri. Reînnoțarea lui Sturdza, înainte
de a-i fi expirat concediul, se aduce în legă-
tură cu visita parechei princiere bulgare, dar'
mai dă ansă și la multe alte combinațiuni.

1848.

Cronica anului.

Cluj, 6 Iulie.

Se cetește rescriptul M. Sale pe lângă
care se retrimiseră fără nici o schimbare con-
firmații articlii de lege despre: ștergerea ro-
botelor și strămutarea în datorie de stat a
robotelor expropriate.Se proiectează trei adrese: M. Sale,
ministrului, și palatinului. Acest din urmă e
rugat că după puterea ce o are ca locțiitor
regesc, sau însuși să închidă dieta Transil-
vaniei, sau să mijlocească închiderea ei cât
mai curând. (Org. Nat.)

Turda, 6 Iulie.

Canonicul *Vasile Rafiu*, fostul deputat
al națiunii române la Innsbruck, sosind aici

FOIȚA „TRIBUNEI”.

ANDREIU ȘAGUNA.

Căvent comemorativ.

— Rostit la actul festiv, ținut în 15 Iunie v. 1898,
în Sibiu, din prilejul aniversării a 25-a a morței
arhiepiscopului și metropolitului Andreiu bar.
de Șaguna —
de

Dr. D. P. Barciuanu.

(Urmare și fino).

Ceea-ce n'am făcut însă până acum,
nu ne este îngăduit să amintim și pe mai
departe, ci prilej potrivit tocmai *acuma* este,
să luăm îndemnul pentru a face un pas hotărât
în toate aceste privințe, ca astfel să luăm
oșanda meritată de deasupra capului nostru.Ce ni-se impune dar' nouă să facem în
memoria marelui nostru răposat arhiepiscop?Înainte de toate, aducându-ne aminte,
ă și el om a fost, muritor cu slăbiciuni,
omenești, nu acestea să stăruim a le pune
în vederea tuturor, ci mai virtuos să căutăm
a-l ajunge în cele bune și a-l întreci în a fi
cu *mai mici* slăbiciuni, cu *mai puține* greșeli
și cu *mai multe* merite decât el. *Na petele*
din soare să ne facă plăcere a le căuta, ci
mai ales să ne bucurăm de lumina lui, care,
calea vieții ne face să o cunoaștem, și de
căldura înviitoare, care inimile amorțite le
deșgheață și le face să bată cu nouă putere
de viață.Deapănarea să ținem înaintea ochilor
că din viața și lucrarea apostolului Petru
nu partea omenească, care l-a făcut în o oră
de slăbiciune să se lăpde de învățătorul seu,
pildă vie a rămas, ci *credința nestrămutată*
în sfântenia învățăturii lui: „peatra”, pe care
Christos a mărturisit, că „va zidi biserica,
pe care nici porțile iadului nu o vor birui”;
precum în viața apostolului Pavel nu laudele
ce el și-le făcea pentru-că tufurase primej-
diile, ce le aflase în calea sa, cumpănesc în
judecarea cu dreptate a lucrării sale neperi-
toare apostolești, ci *zelul, înțelepciunea, tăria
caracterului, duhul bunei potriviri a lucruri-
lor, jertfirea de sine* cu cari a propovădit
învățătura mântuitoare și o a întărit în inima
semințiilor păgâne.Și apoi să nu uităm, că acel omenesc:
„Doamne de ce m'ai lăsat” al Mântuitorului
însuși, chiar pe Dumnezeu omul îl apropie
mai mult de firea noastră omenească, slabă
și supusă scăderilor, și ne face să nădejduim,
că, cu toate slăbiciunile acestei firi cel puțin
putința o avem de a ne apropia de desăvîr-
șirea dumnezească, dacă pe deplin a o ajunge
nu ne este dat.Chiar ce omenesc a fost dar' și în Șa-
guna, mai mult trebuie să-l apropiem de
inima noastră.Al doilea lucru, care avem să-l înde-
plinim este, ca ceea-ce în curs de 25 de ani
am lăsat în păcăgînire, să nu o lăsam și mai
departe așa. Să luăm deci în sufletul nostru
nestrămutată hotărîre, de a aduce fiecare cu
dragă inimă — și a îndemna și pe prietenii
și cunoștinții nostri, ca asemenea să facă —
câte puțin numai din avutul nostru ca *prinos*întru amintirea aceluia, care pentru noi toți
atât de mult a jertfit, atât de mult a adunat,
atât de mult a făcut. Să strângem din aceste
prinosuri *mici* ale noastre, ale tuturor credin-
cioșilor și ale altor conaționali luminați și ge-
neroși, un fond mare, bogat, din care nu nu-
mai amintim împodobiri ale capelei de deas-
upra mormântului să le putem face, ci și un
monument să-i ridicăm falnic și impunător.Biserica creștină cinstește pe cei-ce s'au
nevoit întru apărarea și răspândirea învăță-
turilor ei, așezându-le zile anume de pome-
nire și de laudă în slujba dumnezească, ear'
credincioșii cu evlavie privesc la icoanele sfin-
ților, întărindu-se prin aceasta în dreapta cre-
dință; toate neamurile luminate ridică statue,
monumente, așezăminte de cultură și de bi-
nefacere pentru a țină pururea vie și îndem-
nătoare amintirea bărbatilor, cari au făcut ceva
deosebit pentru înaintarea binelui obștească. Și
acest lucru trebuie să-l facem și noi. Fiecare
în parte datorii sântem să-i așezăm în casele
noastre, alături cu icoanele sfinților *icoana*,
care ale lui trăsături ni-le înfățișează, nu pen-
tru a-l aduce închinăciuni idolești, ci pen-
tru-ca în orele de plăcută zăbavă a duhului
său în clipele de descurajare, când privirile
noastre vor căde asupra acestei icoane, —
sfințe și ea în alt înțeles — faptele și virtu-
țile lui să ni-le reamintim și îndemnăm bune
să luăm dela ele, ca înșii mai mult să lu-
cram pentru binele obștească, mai buni, mai
vrednici să ne facem.Dar' eată colo, în Reginari, stă umilita
casă, în care pe sfârșitul anilor de urgie doi
episcopi ai nostri nevoiți au fost a se adăpo-
sti. Această casă păstrată ar trebui că averebisericească, pentru-ca ea, pe deoparte să ne
reamintească umilirea de altă-dată, ear' alt
monument, mai dăinuitor decât metalul ros de
rugină, de altă parte, să ne vorbească de acela,
care ne-a ridicat din acea stare de umilire,
care mândrie ne-a dat spre a pute privi cu
fruntea ridicată la înalta menire ce ne este
hărăzită și ca biserică și ca națiune, și în
inimile noastre înălțătoare încredere a sădit,
că cele bune și de folos prin muncă chib-
zuită și stăruință neobosită le vom și dobândi.
Acest monument se vesteață *tuturor*,
că biserica română ori. orientală și po-
popul român în adevăr recunoscători sânt
pentru toate facerile de bine, de cari
au fost învredniciți.Mai ales de acest monument *văzut* este
trebuință, pentru-că simțămintele ascunse în
inimile noastre nu pot încălzi, nu pot în-
demna și îmbărbăta și pe alții, ear' arătarea
adâncii mulțumite cuvenite prin câte un pa-
rastas, prin câte o cuvântare de prilej, prin
câte o amintire în cercuri private despre vred-
nicile lui, ori-cât de prețioase sânt ele în
sine, nu ajung pentru a descărca o biserică,
un popor, de datoria recunoștinței. Ci precum,
dacă e, ca să se întărească adevărata evlavie
între oameni și credința adevărată adânci ră-
dăcini să prinză între ei, în *biserici* la rugă-
ciuni obștești trebuie să ne adunăm, așa și aici,
dacă îndemnatore spre urmarea *fap-
telor bune* are să fie adâncă noastră
mulțumită, prin un monument de toți
văzut ea trebuie vedită să se facă; mo-
nument, care vrednic să fie de cel sărbă-
tătorit și spre laudă să slujească și cel-
or ce-l sărbătoresc.Al treilea lucru, care să-l facem este,
ca asemenea lui, cu tot ce mai bun, mai ales
avem în înința noastră, fără lenevire și cu
toată stăruință, să ne punem în serviciul tre-
bilor obștești: bisericești, școlare, culturale,
naționale; să facem să piară dintre noi „a
pizmei răutate” și „oarbă neunire”, cari vea-
cari de aridul au fost isvorul multor neferi-
ciri venite asupra capului nostru și și acum
ne stănenesc în o lucrare cu bună înțelegere
și rodnică; să rămânem ca și până acum, după
exemplul viu dat de el, nestrămutați în cre-
dința și alipirea către înaltul Tron, augusta
dinastie și iubita noastră patrie; și una fiind,
ca frați adevărați, urechea să ni-o plecăm la
glasul duios al bisericei, care la împreună-lu-
crare spre a ei mărire ne cheamă; inimile
să ni-le deschidem pentru a primi neprihăni-
tele idealuri ale neamului și spre înținare să
le ducem!Voi, preoților, cari evangelia lui Chris-
tos a propovădit chemați săuteți, voi mai
ales pildă vie să-l aveți purtarea în lucra-
rea voastră și de pildă să-l dați și credincio-
șilor vostri!Voi, învățătorilor, cari inimile mlădițe-
lor fragede ale neamului, pentru primirea se-
minței tuturor virtuților aveți să le pregătiți,
când de fapte mari le veți vorbi, ale lui
în lumină strălucitoare a le pune, să nu vă
leneviți!Voi, mamelor și surorilor române, când
inima mai cald vă bate, gândind la viitorul
și fericirea copiilor și fraților vostri, asupra
faptelor și virtuților lui a arăta, de sfântă da-
torie să vă țineți!

în Turda, — locul nașterii sale — fu batjocorit de niște Săci.

Vrând să se plângă pentru aceasta la comitele-suprem, fu de nou insultat pe stradă cu cuvinte ca »ar trebui să-l pălmuim!« »să-i tăiem cingulul cel roșu« și alte injurături sēcueste — de *Christos și de Dumnezeu*.
(Org. Nat.)

Iasi, 6 Iulie n.

Doi corpurile de căsaci au trecut pe la Leova în Moldavia. În Iasi au intrat deja 4000 Ruși de infanterie, 200 căsaci și 2 baterii de artilerie. Vre-o câteva mii stau gata a trece granițele Transilvaniei și a Bucovinei. — Comandant peste toate trupele e denumit Diuchamel. Soldații Rușilor sînt slăbiți de atâtea cărări.

Consiliu, afară de cel al Austriei protestează pentru intrarea Rușilor.
(Gaz. de Trans.)

Frankfurt, 7 Iulie n.

Comisiunea treburilor de bătaie, denumită de dieta Germaniei, a propus înarmarea generală a poporului. Însă fiindcă așa ceva deocamdată e imposibil, comisiunea s'îndeștește cu înarmarea alor 340 mii bărbați, ca la vreme de nevoie să fie la dispoziție în modul acesta o armată de 910 mii. — Votizarea se amîna pe 8 zile.
(Gaz. de Trans.)

Italia (Cămpul de război), 7 Iulie n.

Armata austriacă dela cuprinderea cetății Treviso n'a produs nimic. Radetzky așteaptă ajutor! Carol Albert are la Verona o poziție atât de bună, că Austriei nu cetează a-și măsura puterile cu el, deci se îndestulește cu defensiva, ce le-a și succes la Vronodolo și Malgera.
(Allg. Oester. Ztg.)

Brașov, 7 Iulie.

»Foia pentru inimă, minte și literatură« publică pentru prima-ora neperitoarea poezie a lui Murășanu „Deschăpă-te Române!“ Poezia e semnată cu inițialele a. m...u.
(Barițiu).

Războiul ispano-american.

Nimicirea flotei spaniole.

Depeșele sosite ieri și azi vestesc mari desastre pentru Spanioli. Știrile din isvor american anunță nimicirea flotei lui Cervera. Din Madrid aceasta nu se confirmă, ci se anunță, că Cervera a eșit din portul dela Sant-Jago. Adevărul, se vede, este, că flota lui Cervera a voit să ese din port, dar' în fuga ei a fost nimicită.

Din isvor american se anunță, că flota americană a bombardat Sămbătă forturile, încât cele mai multe baterii spaniole de pe țarm au amuțit. Duminecă dimineața s'a reperiit bombardarea cu așa putere, încât proiectilele americane au nimicit mai toate bateriile de pe mal. Atunci vapoarele americane au intrat în port să atace flota spaniolă. Cervera a voit să ese din port și atunci s'a tîncos o luptă crâncenă, în care vapoarele spaniole au fost aprinse și cufundate. Unele știri afirmă, că singur vaporul *Viscaya* s'a refugiat și pe acesta a fost Cervera. Altele anunță, că și *Viscaya* a fost aprins și Cervera s'a predat și e prizonier.

După o telegramă sosită în Londra dela generalul Watson, cu ocaziunea aceasta au

Mai ales însă Tu, tinerime, pentru care al cu atîta dragoste a muncit, Tu, mîngăierea noastră în mult posomorîta vreme de acum, și nădejdea noastră pentru vremea, ce are să vie, inspiră-te Tu din a lui lucrare frumoasă; pune Tu toată a ta ființă în serviciul binelui obște, când chemată vei fi spre aceasta, nu prin vorbe pompoase, nu din interes material, trecător și adese omorîtor al aventurilor nobile; ci, cu lăpădarea de sine adevărată, care totdeauna binele cantă, cu stăruință, care nu cunoaște oboseală, și energia, care nu se dă nici-cînd îndărăt înaintea pedecilor, cu mîntea luminată, care „nu bate vîzduhul“, cu inima caldă, care e capabilă a primi și a sălășlui în sine idealuri. Te nevoește a servi biserica, de care Te ții, neamul, din al cărui sîn ai eșit, patria, căreia și până acum cu atîta credință „i-am păstrat și atîtea jertfe „i-am adus.

Dar' și noi toți, lăsați-ne pururea îndemni să luăm din faptele și virtuțile lui, ca asemenea lui să trăim, să muncim, să jertfim, folos obștei să aducem!

Și ca firea noastră omenescă, care spre slăbiciune se pleacă, să nu ne abată dela împlinirea acestei frumoase hotărîri, îndură-te, Tu, Doamne, de noi! Trimite-ne harul Tău, întărește Tu voința noastră, ca să ne putem înălța acolo, unde Tu, care a ne ridică Te ai milostiv, ai voit să ne ai.

„Duch drept înțelege întru noi, Doamne“, ca să înțelegem, că dacă Tu prin trimisul Tău Andrei Șaguna, ne-ai scos earăși la lumină, nu a Tu voe poate fi să ne mistuim puterile

căzută în prinoare la Americani 70 de oficieri și 1600 de soldați spanioli, numărul morților e de 300, al răniților 1600. Între oficerii și soldații lui Sampson s'împărță drept remunerație pentru vitejia lor, 170 mii de dolari.

La Sant Jago.

Pe uscat asemenea se poartă mari lupte. Americanii sînt învingători, dar' ocupă cu greu terenul, de oare-ce Spaniolii se apără cu mare vitejie. În 2 Iulie generalul Laverton a ocupat orașul El-Camey. Pe strade s'a desvoltat o luptă crâncenă, de oare-ce Spaniolii nu s'au predat, ci s'au luptat până la cel din urmă om.

Din Madrid se depeșează, că acolo circula știrea, că generalul Shafter a provocat pe comandantul din Sant-Jago, Toral, să predea orașul, căci altcum îl va bombarda. Toral a răspuns că el nu poate să predea orașul, dar' a cerut armistițiul de câteva ore, ca să pună la adăpost femeile și băieții. Armistițiul „i-s'a dat.

O depeșă din Washington, datată din 5 Iulie anunță căderea orașului Sant-Jago. Știrea aceasta are lipse de confirmare. Căderea lui Sant-Jago însă, după toate probabilitățile, e inevitabilă.

Din Spania.

Guvernul Spaniei, se vede, că ține în secret știrile nefavorabile sosite dela Cuba, de oare-ce se teme de răzcoală. Ziarul *Star* din Londra a primit o depeșă privă, în care se zice, că regina-regentă Maria Cristina a părăsit pe neașteptate Madridul, de teama revoluției. Știrea nu e confirmată.

Guvernul a dat ordin admiralului Camara să nu-și continue calea spre Filippine, căci poate va fi rechemat să apere coastele Spaniei.

Din Bănat.

La constituanta „Astrei“.

Din părțile bănățene, primim dela un harnic bărbat al cultului național următoarele:

Pe Sf. Petru a. c. e convocată constituanta despărțimentului Lugoj a „Astrei“, pe care Bănățenii o doriau din timpuri depărtate s'o vadă extinzându-se peste toți Românii de dincoace de Carpați.

Inteligența Lugojului în frunte cu d-nii C. Bredicean, Dr. G. Popoviciu, Dr. Petroviciu, Dr. Dobrin etc. face pregătiri, ca d-nii oaspeți să fie cât se poate de mulțumiți cu adunarea. Renunța „Reuniune de cânt și muzică“ se pregătește pentru un concert pe Luni seara, ear' la sfînta liturgie încă va cânta în biserică rom. gr-or. Tinerimea universitară pregătește după concert o petrecere socială împreună cu dans. Toate, toate se întocmesc așa, ca constituanta să fie o sîrbătoare națională culturală, mai ales pentru Bănățeni.

Veniți, activiștilor, și vă afirmați pe terenul cultural dorul de activitate; veniți pasiviștilor politici, și vă satisfăceți dorul de activitate tot pe terenul cultural; veniți, și voi, cei-ce „nu faceți politică“ și dovediți că vi-e dragă înaintarea Românilor în cultură care e baza viitorului popoarelor!

Veniți, Bănățenilor, și dovediți că dorul de a ave societăți culturale între noi n'a fost numai o poftă trecătoare, ci o necesitate socială bine simțită de toți cei-ce ne vîietăm de înalțarea noastră.

în lupte deșerte și se ne isovim ființa în sfîșieri lăuntrice; se cunoaștem, că greutățile, care în cale le întimpinăm, numai încercări sînt, cari se ne oțelăsează, că din pricina lor rugina descurajării nu e îngăduită să se așeze pe sufletele noastre, că neisbîndă clipei de acum, nu trebuie să ne facă să părăsim, ci mai ales să sporim munca bărbătească pentru dobîndirea de bunuri noue ale vitei noastre obște.

„Iaimă curată“, Te mai rugăm, „zidește în noi, Dumnezeule bune“, pentru-ca, depărțînd dela noi ura și zavistia și aplecarea spre ceartă, să se poată sălășlui între noi eerăși buna înțelegere, frățietatea adevărată și acea bunătațe a inimii, care ce e bun și frumos și adevăr, ori de unde ar veni, primește; ca astfel să ne putem înălța spre idealuri, căci numai avînd și închinîndu-se la idealuri un popor, ca și un individ, se poate ridica din nomolul miseriilor vitei de toate zilele spre a rîni către lucruri înalte și îndălțătoare.

În sfîrșit, fă Doamne, ca, dacă la anul 1873 triști, obidați, îngrijați ne-am adunat în jurul sicriului arhiepiscopului și metropolitului Andrei, de aci înainte să ne adunăm în mîngătoarea și înălțătoare încredințare, că din acest sicriu vor rîsări pentru noi neperitoare îndemnuri pentru tot ce e bun, frumos și adevăr, pentru tot ce duce spre a bisericei mîrire și spre a neamului îndălțare, fericire și strălucire!

Memoria lui Șaguna.

La Beiuș.

— Raport special. —

Beiuș, 29 Iunie n. 1898.

Aniversarea de 25 ani a morții arhiepiscopului și metropolitului Andrei Baron de Șaguna s'a sîrbătorit și la noi într'un mod cât se poate de demn. În 26 I. c. s'a ținut un parastas în biserica română gr-or. celebrat de 3 preoți. A urmat actul festiv aranjat la școala română gr-or. La festivități au asistat toți credincioșii bisericii rom. gr-or. cu mic și mare. Deosebită bucurie n-a cauzat împrejurarea, că la festivitatea ținută la școală au fost de față de astă-dată mulți și dintre credincioșii bisericii surori gr-cat., atât din cler, cât și mireni, dame și domni, dîndu-ne astfel fără deosebire de confesiune tributul nostru de recunoștință.

Programul festivității ținute la școală a fost următorul: 1. Domnul puterilor, exec. de corul bis. al studenților. 2. Memoria marelui Andrei, de Dr. At. Marienescu, declam. de Samuil Iacob, stud. în cl. VII. 3. Plâng si mî tângușe cor. 4. Discurs festiv rostit de părintele profesor-catechet Nicolae Diamandi. 5. Finit-s'i calea lui, cor. 6. La mormîntul marelui Andrei, de Z. Boiu, decl. de d-șoara Veturia Papp. 7. Tot această compoziție pentru cor bărb. de Căntan, exec. de corul bisericesc. 8. Discurs de încheiere, rostit de dl protopop Vasile Papp.

Atât cîntările executate de cor sub conducerea studentului gimnast *Victor Fildan*, cât și declamările ne-au surprins. În special bine a debutat d-șoara Veturia Papp prin declamarea odei „La mormîntul marelui Andrei“ de Z. Boiu.

Festivitatea și respective reușita ei a ridicat-o discursul festiv al dlui Nicolae Diamandi, căruia îi putem mulțumi și aranjarea acestui act festiv. Vorbirea d-sale bineînțebuită și rostită cu mult simț, în care a desvilit el așa de frumos viața și activitatea multilaterală a marelui Archiereu, a dat dovadă și de astă-dată despre vasele sale cunoștințe.

Foarte reușit a caracterizat dl Diamandi ultimele cuvinte ale lui Șaguna: „Fiți pe pace și nu vă sfîșiiți!“ numindu-le acestea testamentul moral al lui Șaguna, accentuînd, că ar fi timpul suprem, că acum când națiunea română e mai prigonită ca ori-cînd, de contrarii sei, aceste cuvinte să ne conducă în toate acțiunile noastre naționale, lipsite de ori-ce interese personale, ori confesionale.

Estă pe scurt sîrbările ținute la noi în memoria marelui Andrei, a cărui memorie ne-a făcut, ca barem de astă-dată să lăsăm de o parte ori-ce ură și considerații confesionale, atât de mult obicnuite și sistematice practisste la Beiuș.

Un asistent.

Chestiuni școlare.

Reuniunea învățătorilor rom.ort din protopopiatul Butenilor.

— Raport special. —

Această reuniune „i-a ținut adunarea ordinară de primăvară în comuna Moneasa la 8 Iunie „, în școala preotului-învățător Terentiu Nonu, deodată cu examenul din acea școală.

Comuna Moneasa.

Comună mică (în comit. Aradului, mîrginașă cu comit. Bihorului), are locuitori în majoritate Români, apoi puțini Maghiari, cari au fost colonizați la feluritele băi ce se află aici. E situată pe o vale romantică, și e vestită pentru scîlzile ce le are și pentru băile de peatră de fer, de marmoră, de peatră de var, etc.

Contele Wenckheim — proprietarul acestei comune — se silește să ridice scîlzile de aici la renume, și a făcut mult, ca să „i ajungă scopul; a făcut cale ferată dela Șebîș până aci, telegraf, telefon, poștă, etc.

Edificiul scîlzilor este admirabil în tocmă, are un restaurant destul de mare, o sală pentru eventualele ședințe ale reuniunilor, corporațiilor etc., cari își țin din cînd în cînd adunările lor aici. Scîlzile încă nu lasă nimic de dorit.

Înainte de asta cu un deceniu, — pare-mi-se — Maghiarii voiau să maghiarizeze numele comunei în „*Menyháza*“, dar' nu le-a succés; totuși au „*Menyháza föld állomás*“, aici stă trenul pentru oaspeții scîlzilor, apoi „*Menyháza állomás*“, sub care nume se înțelege partea locuită de Maghiari, dar' însăși comuna care este locuită de Români a rămas până azi *Monyásza*.

În ce privește cele bisericești, Românii de aici se întrec cu celelalte comune; au biserică frumoasă, de peatră, zidită de preotul Zaharie Milian (azi preot în Dezna) și școală frumoasă.

Martă după Rosalii au fost deodată 3 rugi, e bățor la ochi tricolorul românesc ce se observă pe la aceste rugi, tot astfel se observă colorile naționale românești și pe icoanele iconostasului; părintele Nonu se silește a desvolta atât sentimentul religios, cât și sentimentul național la poporeniile sei, — laudă lui pentru toate.

Chemarea Duchului sfânt.

Înainte de 11 ore s'a oficiat chemarea Duchului sfânt de părintele protopop Constantin Gurban, ear' după aceea s'a servit parastas pentru răposatul Petru Popa, fost învățător în Cil, și primul notar al acestei reuniuni. De față era și preotul și învățătorul maghiar din loc, cari au luat parte și la examen.

Examenul.

După chemarea Duchului sfânt și după parastaslul amintit s'a ținut examenul anual cu școlarii, sub conducerea protopopului C. Gurban, ca inspector de școale; a fost cam slab acest examen, ceea-ce este explicabil prin faptul, că preotul-învățător T. Nonu, administrează totodată și parochia Ramna (cea cu „nemeșii“ Români). După finea examenului președintele Nicolau Boscaiu, — învățător în Bodești, — deschide adunarea prin o vorbire acomodată. De notar în local răposatului fost notar Petru Popa, se alege Novac, învățător în Almaș. La propunerea lui Vasiliu Suciu, adunarea prin sculare, își exprimă condolența față de răposatul Petru Popa.

Vasiliu Suciu apoi își face observările sale față de examen.

Cu aceste ședințe s'a finit la 2 ore p. m.

Prânzul.

După ședința toți s'au dus la scaldă, căci acolo avea să fie prânzul comun. Aici s'a început veselia. Era să uit, că erau și oaspeți la adunarea învățătorilor, aume: Zaharie Milian, preot în Dezna și Cornel Lazar, preot în Almaș, cari încă au luat parte la prânzul comun în frunte cu protopopul Gurban. Se înțelege, că n'au lipsit toastele. Protopopul Gurban a toastat pentru învățătorime; președintele pentru episcopul Ioan Meșian și protopopul Gurban; V. Suciu pentru preoții, conducătorii poporului; Romul Bortos pentru sexul frumos, care încă era reprezentat prin soțiile unor preoți și învățători. Un toast avîntat acesta, cu colorit național. Când amintește de Sofia Cothigel din Certege, publicul erupe în strigăte de să trăiască. Preotul C. Lazar răspunde lui Suciu, dorind armonie între preoțime și învățătorime. Prânzul s'a finit la 5 ore p. m.

ȘEDINȚA II.

La ora 5 s'a început ședința II. în sala amintită a scîlzilor. Cassarul Suciu își cetește raportul seu despre starea cassei, d-n care se vede, că reuniunea are la 120 fl. parte bani gata, parte restanță pe la membri. După-ce se dă absolut cassarului, preotul - învățător Stefan Stan, propune a se procura *Enciclopedia Română* pentru biblioteca reuniunii, de aici se naște o discuție și din discuție reese: că se alege o comisie de 5 membri, în persoanele dlor: președintele Boscaiu, Bortos, Suciu, preoții-învățători: Nonu și Stan, ca această comisie să recomande opurile potrivite pentru bibliotecă. Vasiliu Suciu apoi „i-a cetit disertația sa despre „Disciplina“, o temă foarte bine lucrată.

La premiul de 5 fl. dat de dl Căcinea dirigător domeniul în Cil, pentru cea mai bună monografie, a intrat dela Dêrlea monografia comunei Almaș și dela Perva a comunei Buteni. Neîntrînd nici o monografie pentru premiul de 15 coroane, votat în trecut de către reuniune, acest premiu se susține și pe mai departe. S'a luat apoi conclas, că bibliotecarul să dea totdeauna raport despre membrii cari ceteș opuri din bibliotecă, precum și că opurile numai pe 3 luni se pot da spre ceteri.

În vedere, că în anul proxim viitor se va ține aici adunarea generală a reuniunii districtuale învățătoresci din protopopiatele aradane din dreapta Murășului — se încredințează biuroul, că la proxima adunare se vină cu propunere, cum s'ar pute face primirea a ceea. Adunarea de toamnă s'a hotărît a se ține în Sebiș.

Pe ziua următoare era proiectată o excursiune la băile și peșterile din jur, dar' din cauza timpului nefavorabil, nu s'a putut face.

ASTRA.

Concurs.

Despărțimentul V. Săliște al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, escrise conform, concludusul luat în adunarea generală ținută în 7 Iunie a. c. concurs la 2 premii, unul de 10 fl. și altul de 5 fl. pentru acele femei din raionul despărțimentului, cari se vor distinge încultivarea legumăritului.

Rugărie pentru obținerea acestor premii sînt a se trimite până în 6/18 Iulie a. c. sub-semnatei direcțiuni.

Premiile se vor împărți prin o comisiune aleasă spre acest scop. Săliște, în 2 Iulie 1898.

Direcțiunea despărțimentului V. Săliște.
Herția, Dr. Calefariu,
notar. dir. desp.

CRONICĂ

Sibiu, 7 Iulie n.

Noi dootori români. În 2 I. c. au fost promovați la gradul de doctori, la universitatea din Budapesta, 4 tineri români, C. Petricu, G. Furca, Anca, și Aurel G. Vlad.

Îndurăm o adevărată repulsiune, revenind asupra unei chestiuni sulevate cu atîta rea credință și răutate de „*Tribuna Poporului*“ dela Arad. Dacă facem această ultimă notiță, e numai pentru-ca să isprăvim odată cu acești insolenți, cari au niște proceduri nu numai odioase, cum ziceam deunăzi, ci chiar de desprețuit.

Sustineam într'un număr că noi am fi dat un comunicat, despre convertirea părintelui Lucaciu, pe care „i-ar fi reproduc și ziarele conservatoare din Bacurești.

Le-am spus, că e o scornitură. Nici-cînd noi n'am dat un astfel de comunicat. — Acum, în nr. 117 al lor, ne aruncă chiar vorba „minciună“ — și ca să-și acopere ne-cuviința, pretind a cita din „*Tribuna*“ comunicatul de care făceau vorbă.

Ceea-ce fac acești oameni e o detestabilă apucătură frauduloasă. Citatul lor, de parte de a fi un comunicat dat de noi, este scos dintr'o corespondență cu datul „*Baia-mare*, 16 Mai“ semnată „*N. C...an*“, care ni-s'a trimis ca raport, despre sîrbirea zilei de 3/15 Maiu în acele părți și care în treacăt amintește și de o declarație, ce-a făcut părintele Lucaciu, — fapt de altfel nedes-mințit!

Noi departe de a fi dat vre-un comunicat în chestiune, nici măcar comunicatele corespondențului nostru ocașional nu le-am scos la iveală.

Estă dar' pe care parte este minciuna! — Evident pentru noi, și toți oamenii cinștiți, că cu astfel de ziarști fără simț și respect de adevăr, să nu mai stăm de vorbă. Am isprăvit!

„Nemeșii“ din Dol. „Tel-graful Român“ publică următoarea notiță, ce re-producem întomai, lăsându-i toată responsabilitatea. Cu o zi înainte de înfiorătorul măcel din Dol, o altă vîrsare de sânge s'a întîmplat în comuna aceasta de tristă celebritate. Acela însă a fost pricinuit de afurisita de dragoste, și s'a întîmplat în familia Ungurului *Berecki* „eroul“ măcelului. E bine să fie cunoscut, pentru-că ea ne arată moralitatea acelei familii, care după o zi a exoperat apoi vîrsarea de sânge a atîtor nevinovați Români din Dol.

Fata — de 52 de ani — a lui *Berecki* József, despărțită de vre-o trei bărbați, timpul din urmă trăia în căsătorie cu un proprietar ungur, cu numele *Bakó Gergely*. Anul acesta urindu-i-se și de aceasta, „i-a dat drumul și „i-a scos din casa ei, edificată și cu speșele lui, — pentru a trăi cu un băiat de boltă (de 21 ani) angajat de tatăl ei la o du-gă-aa a sa. Oamenii din sat îi spuneau lui *Bakó*, că femeia lui trăiește în ascuns cu un altul, și de aceea vrea să se despartă de el. *Bakó* însă nu voia să conteste fidelitatea nevastei sale numai pe temeiul vorbelor de pe stradă, ci a voit să se convingă însuși. Luni seara a sosit dela păriinții sei din un alt sat, la Dol, s'a furisat în casa nevastei sale, pe cînd nimeni nu era într'însa, și a așteptat acolo în o daie din fund, pînă la 12 din noapte. Atunci a sosit nevasta, din apropiere dela casa păriinților sei, însoțită de băiatul de boltă, și după o scurtă schimbare de vorbe s'au culcat. *Bakó* din odaia vecină a năvălit atunci la patul lor și a luat de grumazi pe amoroșatul nevastei sale. Femeia a sărit în ajutorul lui, dar' *Bakó* „i-a apucat niște palmi atât de strașnice, că a fugit îngrozită din casă. S'a așteraut atunci furiosul *Bakó* pe băiat, și „i-a îmblățit cumplit, pînă-cînd acela a căzut la pămînt fără simțiri. A scos apoi din buzunar un cuțit și cu acela „i-a tăiat o ureche tocmă pe lînga cap — și a părăsit casa. Băiatul mutilat s'a tîrit cu greu pînă în sat, a luat un car și s'a dus în Cluj la spital. Ear' *Bakó* — după-ce a arătat satului urechea victimei sale, s'a depărțat și el din Dol.

Congresul medicilor poloni. Medicii poloni era se țină un congres în Posen. Autoritățile civile însă au enunțat, că nu vor permite ca străinii să iee parte la congres. În fața acestei enunțațiuni, congresul nu se va ține în Posen, ci probabil în Cracovia.

Școală de stat — de model. În Hodmező-Vásárhely s'a întîmplat, cu prilejul examenului dela școala de stat de acolo, că copiii de școală nu au arătat absolut nici un progres, nici celi și scrie nu stiau toți. În contra tuturor învățătorilor s'a pornit cercetare disciplinară. Cu atari școale de model vrea să ne ferească stăpînirea?

Statistica divorțurilor. Un membru al parlamentului engles a stabilit statistica divorțurilor. După statistica aceasta cele mai puține divorțuri sînt în Anglia, pe o mie de căsătorii cad 1.6 percente. În Austria deja cad pe mie 4.8, în Svedia 10.6, Belgia 11, Holanda 12, Dania 13, Germania 17, România 20, Franța 21, Helveția aproape 40 de percente. Din numărul divorțurilor însă, nu poți conchide la fericirea ori nefericirea căsătoriilor, căt mai virtos, dela legile țării, după cari te poți despărți mai ușor ori mai greu.

Urcarea salarilor la pretori și subpretori. S-a pornit o mișcare acută, pentru urcarea salarilor la pretori și subpretori. În scopul acesta o deputație mai mare a și colindat în zilele trecute pe la ministri. Se vorbește, că pe anul viitor li-se va și urca salariul. Sărmănușul popor numai să plătească.

Bătăie între Eszterházy și Picquart. Un scandal ne mai pomenit s'a întâmplat în Paris. Întâlnindu-se pe o stradă foarte împopulată, Eszterházy cu Picquart, s'au apucat de bătăie cu bățele. Și-au spart capetele și plini de sânge, abia i-au despărțit trectorii. Scandalul ține în agitație întreg Parisul.

Un manuscris de a lui Rousseau. În o cătenea din Paris un domn necunoscut și-a uitat un pachet. Desfăcându-se pachetul, s'a aflat în el un manuscris de a lui Rousseau, anume manuscrisul opului Român dela Rose, care și tipărit abia se află în 3 exemplare în întreaga Franța. Manuscrisul a fost prețuit la 10.000 franci.

Turburările din Galiția. Turburările din Galiția s'au mai liniștit puțin. La tribunalul statarial s'au început mai multe procese în contra turburărilor. Foile atacă pe preoți, că de ce nu au intervenit la popor, pentru curmarea turburărilor și-i acuză cu antisemitism.

Socialismul agrar. Agitațiile socialiste între muncitorii din comitatele Torontal, Bács, Bichș și Csanád, au avut efecte foarte triste. În *Hodmező-Vásárhely* lucrătorii aflați de socialiști, nu au voit să intre în lucru, până nu li-se va urca plata. În urma acestei greve au fost angajați muncitorii străini. 1400 de muncitori au rămas fără lucru. Au cerut telegrafic de lucru dela ministru, li-s'a răspuns însă, că nu au lipsă de muncitori. Acum muncitorii, la disperarea lor, amenință că vor aprinde știrile și casele proprietarilor. În Makró 400 au rămas fără lucru. În Chiebinda-mare vre-o 1000 de oameni nu au de lucru. În comitatul Bács 4000 și în Bichș 1000 de lucrători nu au ce lucra. Desperarea și turburarea între ei, e foarte mare și e teamă să nu izbucnească în răscoală.

Cutremur de pământ. Cutremurul de pământ, despre care am mai scris, în mai multe orașe din Dalmația s'a repetat din nou. S'a simțit cu deosebire în orașele Crij și Vipoj, unde a pricinuit mari daune. Maiestatea Sa a donat din caseta privată 4000 fl., celor păgubiți prin cutremur.

Chestia Dreyfus. Femeia lui Dreyfus a înaintat o rugare la tribunal prin care cere anularea sentinței de condamnare a bărbatului său, din cauza, că în decursul procesului, tribunalul militar a comunicat în secret cu mai multe persoane, fără de consimțământ și știrea acestor fapte și a apărătorului.

Președintele Braziliei — în Budapesta. Președintele de curând ales al Republicii braziliene, *Campos Salles*, va sosi în zilele acestea în Budapesta, unde va petrece câteva zile. De prezent se află în Berlin, de unde peste Viena va veni la Budapesta.

Vifor infricoșat pe Oceanul-atlantic. După știrile sosite din New-York, o furtună teribilă a fost în zilele trecute pe Oceanul-atlantic. Toate casele și edificiile de pe țărmurile mării au fost zdrobite, năile și vapoarele de pe apă s'au scufundat. Mulți oameni și-au aflat moartea în valuri. Numărul victimelor nu se știe.

Fiul Sultanului. Înainte de aceasta cu vre-o câțiva ani cu ocazia unei procesiuni de-a Sultanului prin Stambul, un copil grec de origine cu numele Georgies, a fost călcat de un cal. Sultanul i-s'a făcut milă de el, l'a dat în grija sa; după-ce s'a vindecat, l'a luat în o școală militară, unde a devenit cel mai bun elev. Sultanul îl are foarte drag, îl cercetează des, și-l încarcă cu daruri și favoruri, numindu-l „fiul său”.

Grindină mare. Ni-se scrie din Telnă, că în 4 l. e. acolo a fost o grindină mare, care a nimicit toată recolta câmpului, încât bieții oameni nu pot să-și o pot scoate. Grindina a fost de mărimea nucilor. Miseria oamenilor e mare.

Cu balonul peste deșertul Zahara. Trei ofițeri francezi se ocupă cu planul, de a trece cu balonul peste deșertul Zahara. Balonul lor conține 13 mii m. $\square$ gaz, și două luni poate să planeze în aer. Întreprinderea aceasta se face cu scopuri științifice și e subvenționată de guvernul francez.

Știri mărunde. În Budapesta sunt 5000 de case goale, de închiriat, și nu se află cine să le închirieze.

— În spitalul din Eszék, alienații cari nu se supuneau prescrierilor medicale, erau foarte tare chinuți. În contra medicilor s'au bătut s'a pornit cercetare.

— În Budapesta în anul acesta s'au născut 5801 copii și au murit 3174 oameni. Nașteri au fost deci cu 2627 mai multe, decât casuri de moarte.

— În comuna Homoc, un foc cumplit a nimicit vre-o 20 de case și mai multe superedificate economice. 3 copii au pierit în flăcări.

— În Cluj s'au întâmplat mai multe casuri de pelagră.

— Rabierul din Pojon, Dr. David, s'a sinucis.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Concert și petrecere în Seliște.

— Dela un corespondent de ocazie. —

Sunt foarte satisfăcut când pot să-mi fac datoria de raportor despre un concert ca cel din Seliște.

Corul din Seliște, deși numai pe calea înființării, a dat o dovadă că, voind poate să ne arete multe lucruri bune și frumoase.

Seliștenii și frumoasele Seliștene prin cântările lor cu mult sentiment național ne-au dovedit de nou, că ei totdeauna au fost și sunt la locul lor pe toate terele.

Era pe la 9 ore seara, când rînduri-rînduri se apropiu de bină frumoasele Seliștene în costum lor național.

Am devenit perplex de impresiile, ce mi-le oferea momentul și nu știam pe care să o admir mai mult. Privirile îmi lunecau fără voie, se făcu o liniște adâncă, căreia a marșul triumfal primul punct din program: *Marșul vîndătorilor*, de T. Flondor, care a fost executat de bărbăți cu puternice voci.

„Dulci cântări bucișani la țerm”, duet cântat de d-șoarele *Sburănu și Desean*, cu acompaniament la pian de d-șoara *Letiția Calefariu*; acest punct foarte duos și alinător de inimi zdrobite, a plăcut mult publicului; a și fost răsplătit cu furtunoase aplauze.

Laudă dibaciului dirigent dl. Crișanu, care a dovedit multă pricepere în chemarea sa și care ne lasă a crede, că va face multe servicii poporului în al cărui mijloc stă.

Laudă coristelor și coriștilor, cari bravi s'au purtat întru împlinirea datoriilor lor.

După-ce toate punctele din program au fost bine executate, a urmat dansul cu frumoasa horă națională urmată de un răpitor vals, și alte jocuri naționale, care au durat până în revărsatul zorilor. —

Atunci noi străinii ne-am pachetat impresiile câștigate în Seliște și am plecat somnoși spre cămin.

Nicu.

Mai nou.

Atentat asupra Monarchului.

Biuroul ofițerilor, căs din Budapesta lansează știrea, că asupra M. Sale Monarchului s'ar fi planuit un atentat cu dinamită. Trei socialiști unguri au fost arestați.

Răsboiul ispano-american.

Azi au aim sosit următoarele știri din *Madrid*, referitoare la evenimentele din Cuba și Spania:

Madrid, 6 Iulie n.

Ministrul-president *Sagasta* a declarat reprezentantului agenției *Fabra*, că știrea despre năvălirea flotei lui *Cervera* se confirmă oficios. *Cervera* este prizonier. Vaporul *Almirante Oquendo* a ars, înfața *Maria Teresa* s'a cufundat.

Madrid, 6 Iulie n.

Năvălirea flotei lui *Cervera* a fost cunoscută în *Madrid* luni, dar ziarele numai azi o publică în ediții separate, de oare-ce guvernul a oprit publicarea știrilor. Censura e foarte strictă. *Agitația e uriașă*. Guvernul a luat măsuri aspre pentru susținerea ordinii. *Proclamarea stărei de asediu e iminentă*.

Madrid, 6 Iulie n.

Sagasta s'a temut, că în urma publicării știrii despre catastrofa, *furia poporului va erupce cu putere elementară și se va îndrepta contra dinastiei*. Se vede, că el a tănuit ad-vărsul, ca regina-regentă să aibă timp a părăsi capitala înainte de înfrângerea răscoalei.

ECONOMIE

Revistă economică.

XII.

— 2 Iulie n.

(Urmare).

Budgetul statului pentru anul viitor se lucră deja în ministrii. Munca aceasta însă nu mai decurge în condiții îmbucurătoare — cum era „în vremile bune” — acum că i-a ani. După enunțările ministrului de finanțe, consiliul ministerial a fost silit să adopteze o astfel de măsură, în urma căreia la alcătuirea bugetelor diferitelor ministrii trebuie să fie cât se poate de circumspecți și cruțători până la sgarcenie. Ministrul de finanțe a enunțat, că dacă colegii sei nu vor fi cât se poate de moderați în eratele portofoliului lor, nu va mai fi în stare să susțină *balansul bugetului* și astfel va fi silit să prezente parlamentului buget cu deficit. Ministrii își bat capul acum, că cum și ce poșii de erogațiuni să steargă din bugetul anului viitor.

Agentură comercială bulgară se va deschide în curând la Budapesta. Tot o astfel de agentură va deschide guvernul bulgar și în Viena. (Va urma).

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

Prof. Nic. Brânzeu.

Studiul acesta a fost premiat, ca test de licență, de consiliul universității din București.

Capitolul IX.

(Urmare).

Bibliotecile din Blaj.

Până după unire nu poate fi vorba de vre-o bibliotecă românească în Ardeal și Ungaria. Nu era starea preoției de așa, cât să se poată ocupa cu lucrări de știință. Pe la biserici nu se aflau decât cărțile liturgice și rituale.

Calvinii introduc cei dintâi cărți românești pe la biserici, dar foarte puține au fost cărțile cari se fi avut un alt cuprins afară de cel dogmatic ori peste tot religios.

După jumătatea a doua a veacului al 17-lea se introduce în clerul nostru și cărți tipărite pe la mănăstirile din România: *Gavara*, *Rimnic*, etc., toate însă destinate pentru îndeplinirea serviciului divin și pentru trebuințele preotului ca administrator al ștrelor taine.

Nici în primele decenii după unire nu se ved încă tendințe pronunțate pentru o ocupațiune literară mai intensă. Nu era încă timpul și nu era încă posibil o astfel de ocupațiune, care presupune o stare culturală și materială mai înaintată.

Abia în sinodul din 1739 ținut la Blaj vedem, că părinții se preocupă de această idee, și hotărăsc înființarea unei *arhive*, în care să se păstreze *actele clerului și poporului*. Sinodul decide, ca din cei 11 călugări, cari se vor primi la mănăstirea S. Treimi, 3 (trei) să fie însărcinați cu îngrijirea arhivei.

De sigur călugării își vor fi împlinit și această chemare, deși în istoria lui *Petru Maior* sunt îndreptate acuze aspre contra celor cari erau însărcinați cu păstrarea actelor metropolitane. Dacă pe vremea lui P. Maior nu era complet arhivul, azi — după arderea și împrăștierea din 1848/9 — de sigur din datele și documentele veacului trecut se vor găsi prea puține.

Prima bibliotecă în Blaj se formează numai atunci, când se reintorc teologii din Roma, Viena, Tîrnăvia și din alte centre culturale mai mari, de unde fiecare trimis aducea cu sine mai multe cărți de valoare, cari an de an au format așa numita: *Bibliotecă a Basi-tiilor*.

Deja la 1747, într'un catalog subscris de Aaron, găsim, că în biblioteca mănăstirii se aflau 182 cărți rămase din biblioteca episcopului *Patakai* și 72 cărți din a episcopului *Clain*, cu totul la 300 de tomuri. Cu timpul s'au înmulțit, cuprinzând întreagă literatura teologică clasică. Numai așa ne putem explica vama erudițiune a unor călugări din Blaj, precum și mulțimea opurilor traduse ori compuse de aceștia, în special munca rodnică a zelosului M. Samuil Clain. (Va urma).

Informațiuni.

„Foaia Pedagogică”. Nr. 12—13, este dedicat marelui Arhieru Șaguna și are următorul cuprins: Andrei baron de Șaguna, chip. — Dedicatie. — Cuvânt rostit la actul festiv, de Dr. D. P. Barcianu. — Cerculare arhieriscopului, ale episcopilor diecesani și programa sărbătorilor comemorative din Sibiu și Rășinari. — Apelul învățătorilor ort. or. dela Orăștie.

A apărut revista „Școala Modernă” de sub direcțiunea dlui A. Lupu-Antonescu, cu următorul sumar: Programul școlilor secundare, de I. Găvănescu. — Condițiunea sine qua non de Valeriu Hulubei. — Reorganizarea învățământului gimnastice, de D. Ionescu. — Recensământul școlilor, de Col. Ionescu. O școală mixtă din Edinburg, de Valeriu Hulubei. — Lecțiune practică de limba română, de St. V. Nanul. — O sîrbare școlară. — Știri școlare.

Bibliografie.

„Lupta pentru drept”.

— Voci de presă. —

„Aerdevel”.

Și cu atât mai de actualitate este această traducere, cu cât azi trecem prin o stare de crîșă morală în care această „luptă pentru drept” este neglijată. Pentru popoarele asuprite, cartea Dr.-ului Ihering este o mîngăiere și o întemeiere mai mult în vînturile spre libertate.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ”

editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”

de

Dr. Corneliu Diaconovich,

prim-secrețarul „Asociațiunii”.

A apărut fasc. 8, care cuprinde articolele *Calshorra—Cavaignac*, între cari un bogat material de interes special românesc. Amintim dintre articolele biografice: *Calimah*, *Caline-scu*, *Calinic*, *Calomfirescu*, *Cămpineanu*, *Cantacuzin*, *Cantemir*, *Capitaneanu*, *Dr. Capșa*, *Caragea*, *Caragiale*, *Carol I.*, *Cărnul*, *Carp*, *Catargiu*, etc.; ear' dintre cele geografice: *Călarăș*, *Căldărușani*, *Calimănești*, *Călugăreni*, *Cămpeni*, *Cămpina*, *Cămpulung*, *Caracal*, *Caransebeș*, *Caraș-Severin*, *Carpații*, etc. Afară de aceste mai sînt tratate în fasc. de față numeroase materii cu deosebită considerare la stările poporului român, s. e. valoroasele art. de igienă de Dr. Felix (Casa, carantina, canalizare, etc.). Cartea funduare (*Cosma*), *Calea ferată* (*Puşcariu*), *Capital* (*Bunea*), etc.

De interes este anunțul editorului, că cel mult în August a. c. se va termina volumul I. (fasc. 1—10) și că pentru compactarea acestuia a procurat scuarțe speciale, lucrate cu mult gust artistic în un format corespunzător caracterului publicației. Prețul scuarțelor, inclusive trimiterea recomandat, face fl. 1 — de volum, (pentru România lei).

La abonamente nouă se recomandă a comanda volumul I. compactat, cu rambursă. Volumul compactat, franco, costă fl. 11.80 (pentru România lei 30.)

„Enciclopedia Română” se publică în 3 volume mari, a 10 fasc. de câte 6 coale de tipar și se poate abona la editorul W. Krafft în Sibiu, cu prețul de fl. 10 de volum, care este a se achita anticipativ. Pentru România depozit general la *Storck & Müller*, București, ear' prețul 25 lei de volum.

Sosii în Sibiu.

În 7 Iulie n. 1898.

Hotel „*Imperatul Romanilor*”: Bokeziocovics, general-major, Devényi, subintendant din Cluj; Ionescu, privatier din Drăgășani; Brennerberg, deputat dietal din Brașov; Sebesteny, hotelier din Petroșeni; D-na Henry, soție de director de circ, Weiss cu soția, învățător, Pestar cu fiul, din București; Gregus cu soția, oficiali, Klein cu fiul, voiajor, Hirschler, Selles, Lustig, din Budapesta, Herbert, din Aiud, comercianți.

Hotel „*Neurherer*”: Baranyoi, protopretor din Halmi; Szalay, voiajor din Török-Becse; Tamási cu soția, mașinist din Brașov.

Hotel „*Meltzer*”: Pop cu soția, notar din Poiana; Weiss, voiajor din Viena; Olmپی, restaurant din Bogdănești; Babos, preot din Bran.

Hotel „*Habermann*”: Pavanescu cu soția, privatier din București; Kovács, voiajor din Seghedin.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Craciun,

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prot. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: *Maiestatea Sa Împăratul etc.*

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—9 a. m. și dela 3—5 p. m. în *Mühlbadgasse*, casa „*Schwarzes Ross*”.

[999] 41—

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Nicolae Comșa.

KARLSBAD,

[1031] 80—

„Weinhaus Sprudelgasse”.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 5 Iulie n. 1898

Săminte	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Grâu				
Bănătenesc vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	12.10	76	12.30
Grâu dela Pesta	75	12.07	76	12.27
Grâu de Alba-Reg.	75	12.10	76	12.35
„Bacăia	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Săminte vechi ori noue				
Săcară	de nutreț	70—74		
Orz	de vînzare	60—62		
„	de bere	62—64		
„	—	64—66		
Ovăs	bănăt.	39—41		
Cucuruz (porumb)	de alt soia	—		
Meiu	—	—		
Hrișcă	—	—		
Grâu	Sept.-Oct.	—		
„Cucuruz	Mart.-Apr.	5.28		
„Ovăs	Mai.-Iun.	5.30		
„	Iulie-Aug.	—		
„	Sept.-Oct.	—		
Produse diverse				
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—		
„	roșie	—		
Olea de rap.	rafinat	—		
Uns. de porc	dela Pesta	60.—		
„	dela țeară	60.50		
Slănină	sventată	—		
„	afumată	63.—		
Sen	—	—		
Prune	—	—		
Lictar	slavon, nou	—		
„	bănătenesc	—		
Miere	brută	—		
„	galbină străcurată	—		
Ceară	de Rosenau	—		

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Iulie n. 1898.

Hărte-monetă română	Cump.	9.47	vînd.	9.51
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	—	18.90	—	19.—
Ruble rusești 100 R.	—	126.—	—	127.—
Galbeni	—	5.58	—	5.63
Napoleon-d'ori	—	9.48	—	9.58
100 Marce germane	—	58.50	—	58.80
Livre sterling	—	11.90	—	12.—

Bursa de Budapesta.

Din 5 Iulie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—	—
„ „ „ 4%	—	—
„ „ „ 3%	—	—
Imprumutul căilor ferate ung.	100.25	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	121.60	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	122.50	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (III-a emisiune)	102.—	—
Bonuri rurale ung.	98.—	—
„ „ croate-slavone	98.—	—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50	—
Imprumut cu premiu ung.	156.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—	—
Renta de hărte austriacă	102.50	—
„ de argint austriacă	102.25	—
„ de aur austriacă	123.50	—
Losuri austriace din 1860	160.25	—
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—	—
„ „ de credit ung.	—	—
„ „ de credit austr.	—	—
Scrisori fonciare ale institutiunii de credit și economii „Albina”	102.—	—
Argintul	5.66	—
Galbeni împărătești	5.68	—
Napoleon-d'ori	9.52	—
Mărci 100 imp. germane	58.80	—
London 10 Livres sterlingi	119.90	—

Bursa de Viena.

CIRCUL HENRY

Piața Hermann.

Societate de primul rang, 100 persoane, 60 de cai, elefanți, orchestră proprie.
Edificiul circului este aranjat corespunzător tuturor pretențiilor timpului modern.
Iluminat electric, acoperit cu pânză impenetrabilă de apă, așa că reprezentațiile se pot ține în orice timp.

Joi, 7 Iulie 1898

deschidere cu mare reprezentație de gală,
cu un program compus din cei mai buni 15 numeri al repertoarului.

De remarcat:

Director Henry

(decorat ca dresator de renume european)
cu caii lui minunat dresați.

Producțiuni de joc executate de corpul de balet și dansatoarea madmoiselle *Elisa*.

Producțiuni de călăreți, călărețe și joki.

Producțiuni de gimnastică, ecvilibristice, intermezuri comice, acrobatice pe teren și în aer.

6 clovni și 2 dumme August

între aceștia și *Alfred Barker*, dumme August-ul de renume universal.

Prețurile: Locuri numerotate, cerce șirul 1, 2 și 3., pentru civili 1 fl., pentru ofițeri 80 de cr. Locul I. șirul 4 și 5 70 cr. Locul II. șirul 6 și 7 50 cr. și galeria 25 cr. Biletele sunt valabile numai pentru ziua în care sunt scoase. Bani plătiți odată nu se înșoapă.

La reprezentații de binefacere în favorul reuniunilor etc. direcțiunea oferă pe lângă venitul curat și 10% din încasările zilei.

Reprezentație în fiecare zi. În Duminică și sărbători două reprezentații (4 ore după amiază și 8 seara). Reprezentațiile de după amiază pe lângă prețuri moderate. În toată Lunea reprezentații de jour-fix, Vineria reprezentații de High-Life. Rendez-vous-ul elitei din Sibiu. La aceste reprezentații se vor prezenta toți artiștii și caii în ornamente de gală.

Cercul rămâne numai timp scurt. — În toată ziua program nou.

Deschiderea casei dela 11—1 și dela 5 ore. — Începutul la 8 ore seara.

Mâne, Vineri, prima reprezentație High-Life.

[1413] 1—

HENRY, director și proprietar.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise)

se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

100 bucăți 65 cr.

172 szám közg.

V.—1898.

[1396] 2—2

Concurs.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu publică, că sînt de a se conferi deocamdată pe anul școlar 1898/9 2 stipendii de câte 100 fl. la doi elevi dela vre-o școală specială de economie din patrie.

La stipendii de câte 100 fl. atari, cari voesc să frecventeze școala agricolă din Mediaș sau altă școală analogă din patrie.

Asemnarea stipendiilor conferite se face numai după producerea documentului despre primire în institutul numit.

Concurenții, cari trebuie să aparțină acestui comitat, au să-și subțearnă rugățile provăzute cu documentele despre studiile lor teoretice și practice și despre indigenat până în 15 August st. n., la 2 ore p. m., la vice-comitele comitatului Sibiu ca president al comisiei economice.

Sibiu, în 29 Iunie 1898.

Reissenberger,
vicecomite.

Anunț.

Am lipsă de un bucătar (socaci) la culina metropolitană din Blaj. Se cere ca să fie priceput în toate la pregătirea mâncărilor.

Condițiunile de primire favorabile. Poate intra în serviciu numai decăt, cel mult însă până în 15 Iunie st. n. c.

Blaj, 4 Iulie 1898.

[1402] 2—2

Ioan Major,
administrator dom. metrop.

Un învățacel de prăvălie.

În prăvălia de băcănie, colorii și ferărie a subscrisului se primește un învățacel, care se cunoaște limbile străine și se aibă cel puțin 2 clase gimnasiale.

[1408] 1—5

Ios. Onițiu.
Sebeșul-săseșc.

„DETUNATA”,

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese când termenul de abdicere este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termen de abdicere mai scurt de 6 luni solvește 5 1/2% interese după depuneri.

[965] 13—

Direcțiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-păra dela

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit

de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.